

УДК 336.012.23

Левченко Н.М.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> д-р держ. упр., проф. НУ «Запорізька політехніка»

## **СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ МУНІЦИПАЛЬНИМИ ВІДХОДАМИ ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ**

Підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та підтвердження європейського шляху розвитку зумовлює необхідність здійснення в країні реформ місцевого самоврядування з урахуванням європейського досвіду децентралізації та вирішення проблем розвитку територій, серед яких на особливу увагу потребує проблема управління муніципальними відходами.

Важливість та актуальність даної проблеми зумовлена досить гострою ситуацією, що склалась у сфері поводження з муніципальними відходами в країні.

На жаль, європейська модель принципу «розширеної відповідальності виробника» в Україні так і не набула поширення. Натомість весь тягар вироблення рішень з питань поводження з муніципальними відходами покладено на органи місцевого самоврядування [1, с.130]. Їх рішення мають бути виваженими, сформовані при взаємодії з громадськістю, що потребує на розробку комунікаційної стратегії взаємодії органів місцевого самоврядування та громадськості.

Першочерговим етапом розробки комунікаційної стратегії взаємодії органів місцевого самоврядування та громадськості у вирішенні питань з поводженням з муніципальними відходами має стати етап цілепокладання, багатозначність якого має бути реалізовано у розбудові «дерева цілей» - структурованої, побудованої за ієрархічним принципом сукупності цілей, з чітко виокремленою головною цілю, субцілями першого, другого та

подальших рівнів, а також системою завдань, вирішення яких забезпечить досягнення головної цілі [2, с.38].

Наступним етапом має бути визначення принципів поведінки з муніципальними відходами:

- принципу «забруднювач платить», основу якого становить запобігання, зниження та за можливістю ліквідація забруднення та завданої шкоди навколишньому середовищу коштами забруднювача (особою, яка прямо чи опосередковано завдає шкоди навколишньому середовищу або створює умови, що ведуть до такої шкоди). Даний принцип мотивує до зменшення шкідливого впливу на навколишнє середовище через запровадження екотехнологій;

- принципу запобігання та обережності, який базується на вжитті заходів із упередження завдання шкоди навколишньому середовищу [3, с.135];

- принципу профілактики, основною ідеєю якого є вжиття превентивних захисних заходів, які по суті є контролем існуючих ризиків та загроз навколишньому середовищу;

- принципу справедливості між поколіннями, тобто екосправедливості між представниками різних поколінь, змістовна складова якого полягає в гарантуванні передачі майбутнім поколінням екосистем територій в стані, спроможному здійснювати найважливіші функції, що не можуть бути замінені штучно створеними техногенними системами;

- принципу диференційованої відповідальності, зміст якого полягає в тому, що кожен несе свою частку відповідальності за завдання шкоди навколишньому середовищу чи інших.

Черговим етапом розробки комунікаційної стратегії має стати оцінювання комунікаційної спроможності органу місцевого самоврядування, здійснення якого можливе завдяки PEST-аналізу (який полягає у виявленні впливу політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів зовнішнього середовища на комунікаційну діяльність ОМС), SWOT-аналізу (що зосереджується на вивченні сильних та слабких сторін комунікаційної діяльності ОМС, її можливостей та загроз), фрактальному аналізу (спрямовану на вивчення комунікаційної діяльності за фрактами) та ін.

Не менш важливим при розробці комунікаційної стратегії є і етап визначення зацікавлених сторін (стейкхолдерів) у вирішенні проблем поведінки з муніципальними відходами, на якому варто здійснити їх ідентифікацію та пріоритизацію, вивчити інтереси та можливість впливу на прийняття рішень щодо поведінки з відходами.

І останнім, тобто завершальним етапом розробки комунікаційної стратегії взаємодії органів місцевого самоврядування та громадськості у

вирішенні питань поводження з муніципальними відходами має стати діагностика її очікуваної ефективності.

### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Мельник, О. Правові аспекти регулювання відносин у сфері поводження з побутовими відходами на муніципальному рівні в Україні та ЄС в умовах децентралізації / О. Мельник, Н. Обіюх // Підприємництво, господарство і право. – 2019. – № 3. – С.127-131.

2. Воронов, О.І. Цілепокладання як механізм формування управлінських рішень у публічній сфері / О.І. Воронов // Держава та регіони. – 2017. – №1 (57). – С.33-38.

3. Колесник, В.Ю. Поняття та загальна характеристика принципів екологічної політики Європейського Союзу / В.Ю. Колесник // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». – 2012. – № 1. – С. 130-141.